

Voortoets bever

Toetsing effecten versnippering leefgebied
bever door aanleg kaden en doorfietsroute
langs Noord Willemskanaal

Verantwoording

Titel Voortoets bever
Onderwerp: Toetsing effecten versnippering leefgebied bever door aanleg kaden en doorfietsroute langs Noord Willemskanaal
Projectnummer: 51003719
Klant: Waterschap Hunze en Aa's
Referentienummer NL21-648800269-10845
Versie: D1

Datum: 01-02-2022

Auteur Rietje Klous
E-mailadres Rietje.klous@sweco.nl

Gecontroleerd door: Germ Zeephat
Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door Tim Verver
Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

Verantwoording.....	2
1 Inleiding	4
1.1 Kader van het onderzoek	4
1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	4
2 Huidige situatie	6
2.1 Natura 2000-gebied Drentsche Aa.....	6
2.2 Beschrijving mogelijke effecten	7
3 Effectbeoordeling.....	8
4 Conclusie	10

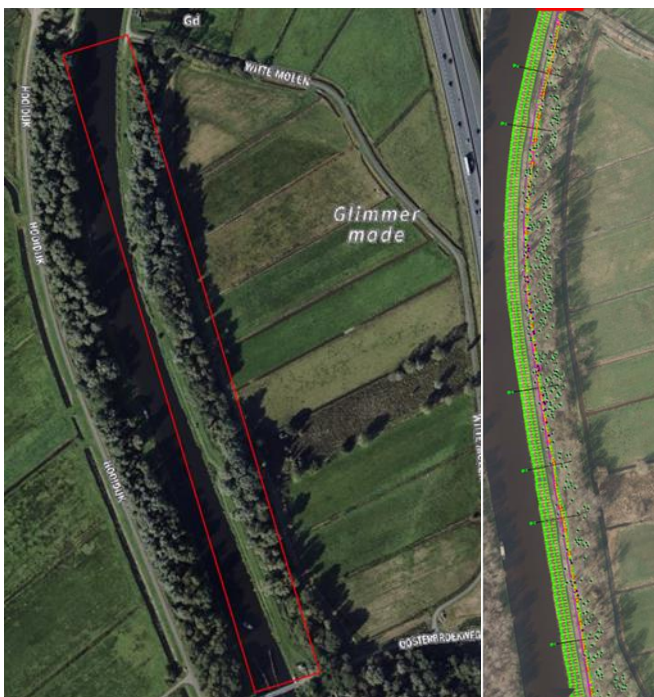
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Ten behoeve van de het ophogen van kades, aanleg van oevers en de realisatie van een doorfietsroute op het gedeelte tussen de Witte Molen en de Groningerstraat heeft Sweco in opdracht van Waterschap Hunze en Aa's een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd (Sweco, 15042021, juni 2021). Uit dit onderzoek is gebleken dat niet kan worden uitgesloten dat door de aanleg van de doorfietsroute negatieve effecten optreden op instandhoudingsdoelen van het Drentsche Aa-gebied voor bever. Het betreft mogelijke negatieve effecten door versnippering van het leefgebied. Effecten door verstoring zijn uitgesloten in het verkennend natuuronderzoek.

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

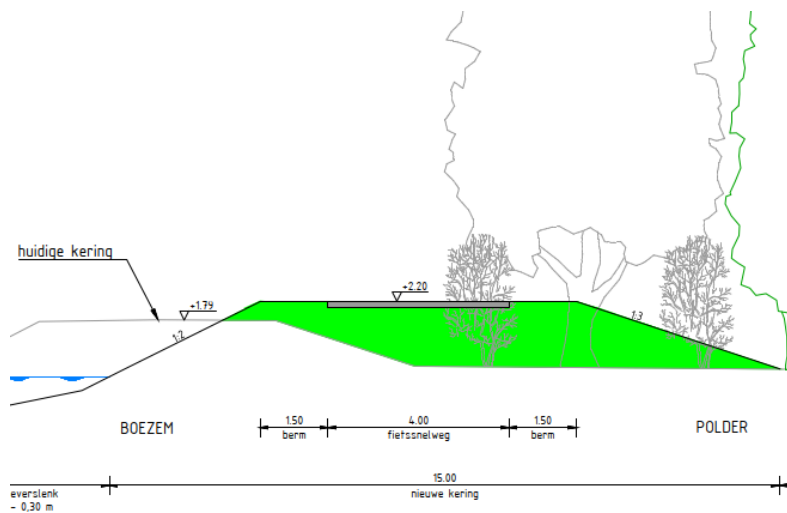
Het plangebied ligt in Haren (gemeente Groningen) aan westzijde van de A28. Het betreft een traject vanaf de waterlijn van het Noord Willemskanaal van circa 15 m breed. De noordelijke grens ligt aan de noordzijde van de Witte Molenweg en de zuidelijke grens bij de Oosterbroekweg. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Rood omkaderd het plangebied tussen de Witte Molenweg (noord) en de Oosterbroekweg. Rechts in groen de geplande verhoogde kade en fietspad

De voorgenomen ingreep is het gecombineerd aanleggen van een verhoogde kade met een fietspad (doorfietsroute). Het fietspad is gepland bovenop de te verhogen (en verbreden) kade. De kade wordt verhoogd en verbreed, waarmee deze vanaf de waterlijn een totale breedte van 15 m krijgt met bovenop een (maximaal) 4 m breed betonnen fietspad. In figuur 1.2 is een principeprofiel weergegeven van de nieuwe situatie. De weg ten oosten van de geplande

doorfietsroute (Witte Molen), die nu wordt gebruikt door fietsers zal worden afgewaardeerd.

Figuur 1.2 principeprofiel van de nieuwe situatie van het plangebied

2 Huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven van de beschermde natuurwaarden binnen de invloedssfeer van het beoogd aan te leggen fietspad op de te verhogen kade langs het Noord Willemskanaal.

2.1 Natura 2000-gebied Drentsche Aa.

Op een afstand van circa 900 m van het plangebied ligt de begrenzing van Natura 2000-gebied Drentsche Aa. In 2018 is met een ontwerp-wijzigingsbesluit (artikel 18) bever toegevoegd als habitatrictlijnsoort bever vanwege aanwezige waarden. Voor deze soort zijn negatieve effecten door de geplande aanleg van het fietspad niet uit te sluiten. Het fietspad zorgt mogelijk voor een versnippering van het leefgebied.

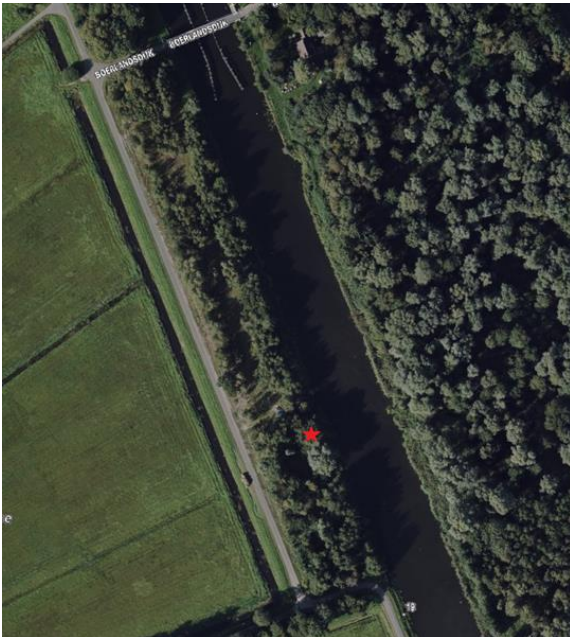
In tabel 2.1 zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor bever opgenomen.

Soort	Status doel	populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
H1337 bever	ontwerp	=	=	=

Vanaf 2008 zijn door het Groninger en Drentse Landschap bevers uitgezet in de Hunze en het Zuidlaardermeer (Zoogdiervereniging, Bertil Zoer, Herinroductieproject 'beversindehunze.nl'). Deze introductie is succesvol gebleken na de geboorte van diverse bevers in het gebied. Het uitzet gebied ligt ten oosten van de A28, die in eerste instantie een barrière voor verdere verspreiding in westelijke richting vormde. De laatste jaren is bever steeds vaker waar te nemen in de gebieden ten westen van de A28. Bever komt vooral langs de Hunze, het Zuidlaardermeer, de Drentsche Aa en het Friesche Veen voor. In het beverbeheerplan Groningen Drenthe (Altenburg & Wymenga 2020) is aangegeven dat sinds de introductie de populatie in 2020 wordt ingeschat op 125-180 exemplaren. Voor bever is binnen Natura 2000-gebied Drentsche Aa geen exacte populatie omvang als doel gesteld. De instandhoudingsdoelen zijn een behoud van omvang populatie en leefgebied en een behoud van kwaliteit van het leefgebied. Wel is bekend dat de beverpopulatie in het Drentsche Aa Gebied afgelopen jaar met 17% is toegenomen (bron: Waterschap Hunze en Aa's).

Tijdens het veldbezoek in het kader van het verkennend natuuronderzoek op 30 maart 2021 is een beverburcht, met rondom zowel oudere als nieuwe knaagsporen, waargenomen. De locatie is weergegeven in figuur 2.1 en bevindt zich circa 250 m ten zuiden van de zuidgrens (bij brug Oosterbroekweg) van het plangebied. In het plangebied, de graskade en de strook bomen die erlangs ligt, is geen beverburcht aanwezig.

Het functionele leefgebied van een voortplantings- of rustplaats van bever bevindt zich op het overgangsgebied van land en water met voldoende aanbod van (jonge) bomen en struiken binnen bereik, water van voldoende diepte en mogelijkheden om te migreren naar voedselbronnen. Geschikte leefgebieden in de omgeving zijn de beekdalen van Eelderdiep, Peizerdiep, Drentse Aa, Hunze en Zuidlaardermeer.

Figuur 2.1: Locatie van de beverburcht (aangegeven met rode ster)

2.2 Beschrijving mogelijke effecten

Recentelijk (juni 2021) is ruim 1 km ten noorden van het plangebied een faunaduiker onder de A28 geplaatst die ook geschikt is voor bever. Dit maakt het in oost-west richting migreren van bever eenvoudiger. Verder zijn iets ten noorden en circa 1 km ten zuiden bestaande natte passages onder de A28 aanwezig (hier zijn voor otter loopplanken aangelegd). Dit zijn de noordelijke en zuidelijke uitmonding van de Drentsche Aa.

Omdat migratie van oost naar west en andersom steeds meer voorkomt en door de nieuwe faunaduiker onder de A28 ook makkelijker is geworden, kan de introductie van een nieuwe belemmering leiden tot versnippering van het leefgebied van bever. Dit zal vooral gelden voor bevers die gebruik maken van de natte passage iets ten noorden van het plangebied omdat deze mogelijk ook het plangebied passeren. In hoofdstuk 3 vindt de effectbeoordeling plaats.

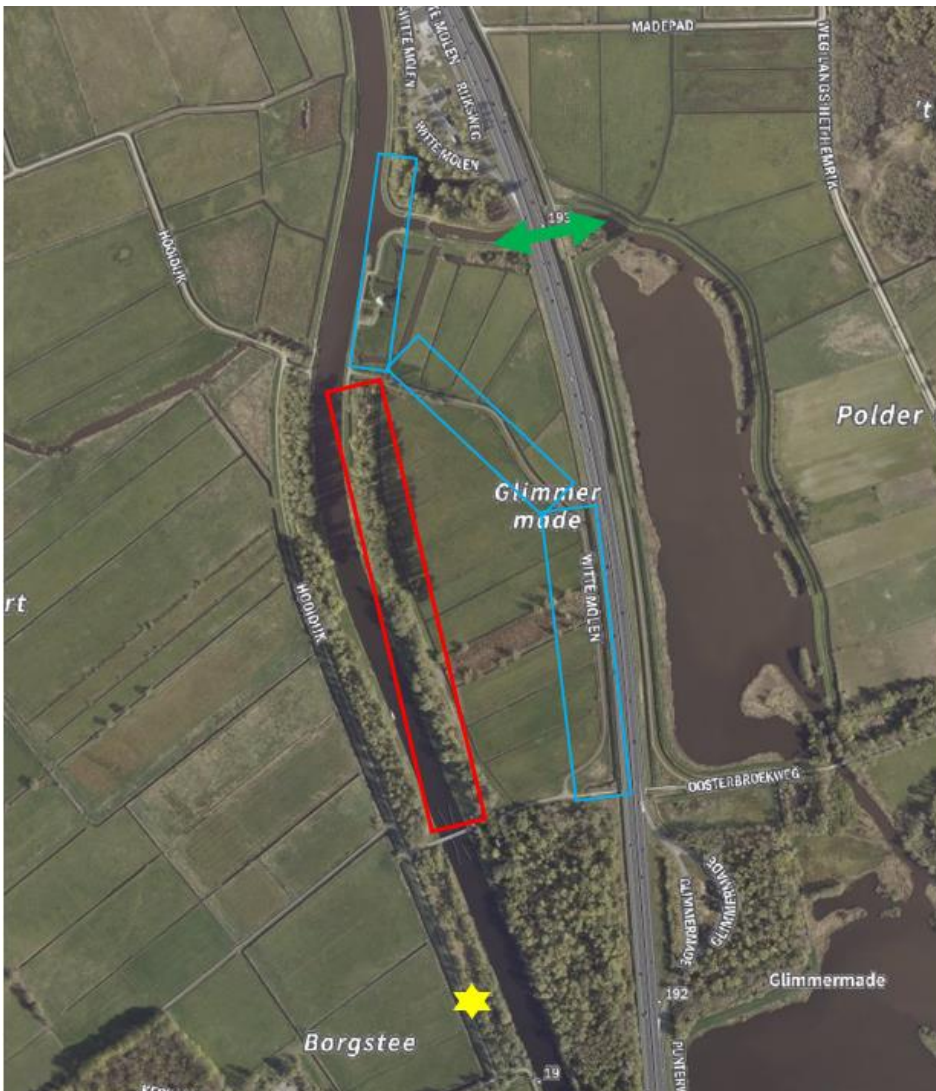
3 Effectbeoordeling

Bevers die in de huidige situatie migreren via de noordelijke uitmonding van de Drentsche Aa (zie groene pijl in figuur 3.1) kan aan de westzijde van de A28 gebruik maken van het water en de noord- en zuidoever hiervan. Als bever zich het laatste stuk voor het bereiken van het Noord Willemskanaal over land verplaatst, moet in beide gevallen het huidige fietspad worden overgestoken. Ook andersom vanuit het Noord Willemskanaal richting oosten moet het fietspad worden overgestoken. In het geval dat bever via de zuidoever verder de Glimmermadepolder in gaat, kan de soort na het oversteken van het huidige fietspad, dat hier in west-oost richting verloopt, via een houtwal en de huidige kade het Noord Willemskanaal bereiken of vice versa. De huidige fietspaden die worden overgestoken zijn blauw omkaderd in figuur 3.1.

In de nieuwe situatie wordt op de graskade, die nu alleen te voet kan worden bereikt (en periodiek met onderhoudsmaterieel) een fietspad aangelegd dat onderdeel uitmaakt van een doorfietsroute. Beoordeeld moet worden of de aanleg van dit fietspad leidt tot een dusdanige versnippering van het leefgebied van bever dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet zijn uit te sluiten.

Aan de westzijde van het Noord Willemskanaal, op 250 tot 850 m ten zuiden van het plangebied is een beverburcht aanwezig (zie gele ster in figuur 3.1). Voor bevers uit deze burcht, en andere aanwezige burchten in de ruimere omgeving, kan het nodig zijn om te migreren naar voedselbronnen of voor jonge bevers naar een eigen territorium. Het aan te leggen fietspad op de graskade (rood omkaderd in figuur 3.1) is door bever op dezelfde manier over te steken als het huidige fietspad dat door de Glimmermadepolder loopt. Dit huidige pad wordt afgewaardeerd waardoor de barrièrewerking afneemt en bevers makkelijker kunnen passeren. Omdat het nieuwe pad een doorfietsroute wordt die een meer rechtstreekse verbinding tussen Assen en Groningen vormt dan het huidige pad, gaan meer fietsers gebruik maken van het nieuwe fietspad. Echter bever is vooral in de nacht en in de schemering actief, terwijl fietsers overwegend bij daglicht passeren. In de wintermaanden zullen wel fietsers in de ochtend- en avondschemering langskomen. Het is niet te verwachten dat dit voor bevers een belemmering vormt om over te steken gezien de beperkte overlap in menselijke activiteit en het gebruik door bevers.

Wegens de beperkte overlap in ruimte en tijd van het gebruik van het fietspad door fietsers en de migratie van de bever en door de alternatieve migratieroutes in de directe omgeving leidt de aanleg van de doorfietsroute in het plangebied niet tot een beperking van de mogelijkheden tot migratie en daardoor niet tot versnippering van het leefgebied van bever. De aanleg van de doorfietsroute leidt tevens niet tot vermindering van het aantal bevers en niet tot een vermindering van het oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied van bever. Er is geen sprake van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van bever. Tot slot is een stijgende trend zichtbaar van het aantal bevers binnen het Natura 2000 gebied Drentsche Aa gebied. Afgelopen jaar zelfs een stijging van 17% (mededeling Waterschap Hunze en Aa's).

Figuur 3.1 Plangebied (rood omkaderd) met bestaande af te waarden paden (blauw omkaderd), de passage (groene pijl) en de nabijgelegen burcht (gele ster)

4 Conclusie

De aanleg van de doorfietsroute bovenop de te verhogen (en verbreden) kade langs het Noord Willemskanaal tussen de noordzijde van de Witte Molenweg en de zuidelijke grens bij de Oosterbroekweg leidt niet tot versnippering van leefgebied van bever. Er zijn namelijk in de directe omgeving voldoende alternatieve migratieroutes beschikbaar en tevens is de overlap tussen het gebruik van het fietspad en de migratie van bevers erg beperkt. Tevens gaat het goed met de beverpopulatie in de regio en is binnen Natura 2000-gebied zelfs door Waterschap Hunze en Aa's een stijging in aantallen waargenomen van 17%.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor bever van Natura 2000-gebied Drentsche Aa zijn uit te sluiten.